

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

P O L I T I K A I H E T I L A P .

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdető és a velünk
 összeköttetésben levő hird-
 őrök árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

A munkásokért.

Mult számunkban megemlékez-
 tünk arról, hogy Léva város polgár-
 mestere megkereste a földmivelésügyi
 minisztert a célból, hogy az 1907.
 XLVI. t. c. alapján a Léván létesiten-
 dő munkásházák megvalósítását anyagi
 támogatásával elősegítse. A miniszter
 megbizásából e kérdésben Keller Gyula
 tárgyalta a polgármesterrel s lehetséges,
 hogy nem sokára, mint önálló indít-
 vány jön a városi képviselőtestület
 elé s így nem lesz érdektelen, ha a
 munkásházakról pár sorban mi is meg-
 emlékezünk.

Az egész világon előtérbe lépett
 a törekvés, hogy a munkások helyze-
 ten javítsanak. Ezt a célt szolgálja a
 fennebb említett törvény. A munkás-
 osztály erőteljes szervezkedése, amely
 többnyire ferde irányba terelte az osz-
 tály törekvéseit es romboló, rendbontó
 törekvéseket váltott ki az elkecsere-
 dett lelkekből, a legujabb idők sürgős föl-
 adatává tette az ugyanevezett szociális
 kérdés megoldását.

Időnként és helyenként veszedel-
 messé mérgesedett a viszony a mun-
 kás és munkaadó, sőt a társadalom
 összes vezető osztályai között. Önző
 érdekektől vezetett elemek igen sokszor
 a munkásokon kívül álló körökből rá-
 vetették magukat az elégedetlenek
 millióira. A könnyen izgatható lelkek
 képzelete elé képtelenül merész álmo-
 golt varázsoltak. És a sokszor elnanya-
 golt munkáncsép mohón szivta magába
 a mérget, kábító gőzöket. Nem vettek
 észre, hogy hamis vezetők csak ér-
 vényesülmi akarnak, de nem őszintén
 törekednek a helyzet javítására.

Magyarországon is hasonló jelen-
 ségek tüntek fel. Mintegy tiz évvel
 ezelőtt annyira fejlődtek az izgatások,
 hogy még a mezőgazdasági munkások
 is, akik pedig gondolkodásban és er-
 zésben nyugodtabbak a városi gyári
 munkásoknál, zendülésbe törtek ki.
 Azóta nagy lépésekben haladt előre
 a munkáncsépri való gondoskodás.
 Szabályozták a munkás és a gazda
 jogviszonyát. Megalapították az Orszá-
 gos Gazdasági Munkás és Cselédpénz-
 tart. És ugy a törvényhozás, mint a
 kormány szívesen támogattott minden
 oly kezdeményezést, amely a munká-
 sok jogos kívánságainak teljesítését
 célozta.

Ugyanebben az irányban tett
 újabb lépést a gazdasági munkásházák,
 illetőleg otthonok létesítésére.

Minden embernek ellenállhatatlan
 vágya, hogy akkor, amidőn a család-
 alapítás ideje elerkezik, nyugodt és

biztos otthont teremtsen magának. A
 városi ember, akinek alkalma van a
 sok szép üresen álló bérlakás közül
 választania, ha nem is elégedett, de
 meg tud nyugodni kényszerűségből
 abban, hogy nincs saját háza, állandó
 otthona. Ez ugyan nem azt jelenti,
 hogy a városi munkás részére nem
 volna szükséges állandó otthon létesí-
 tése. De ami rá nézve különösen ki-
 vánatosná teszi, az a lakászsora, az
 érthetetlenül magas lakbér elleni véde-
 kezés. Ez egyelőre másként is teljesít-
 hető.

Más a helyzet a megőgazdasági
 munkásoknál. A falvakban az emberek
 nagy része saját házában lakik, e te-
 kintetben jórészt egyedül a munkás
 kivétel. A földnélküli kénytelen lakást
 berelni. De a falvakban kevés az ilyen
 lakás. S ha van, az is igen bizonytal-
 an. Egy tűzvész, egy arviz, amely a
 rozoga épületet megsemmisíti, vagy a
 tulajdonos családjában beálló változás,
 akármikor azt eredményezheti, hogy
 a munkás lakás nélkül marad.

Már maga ez a rettentő bizony-
 talanság, a jövő miatt való folytonos
 aggodás súlyos gondként nehezedik a
 munkás lelkére, aki emiatt nem na-
 gyon ragaszkodik lakóhelyéhez. Kön-
 nyen elvándorol más vidékre, újra
 kezdeni az életet. Vagy éppen bucsut
 mond a hazai földnek és kivándorol.
 Ez a nagy nemzeti veszedelem lebeg
 a szemünk előtt, amidőn kívánjuk,
 hogy a munkásokat minden lehetsé-
 ges módon a földhöz kell kötni. —
 Ebben a tekintetben bir kiváló fontos-
 sággal a munkás-otthonok kérdése.

Az az ember, akinek egy darab
 szilárd talaj tulajdona van, ahol lábát
 megvetheti, nehezebben mozdul el on-
 nan, mint az, akit ily erős kötelék
 nem vonz. Hiszen az a biztos pont alu-
 pul szolgálhat a további nyugodt fej-
 lődés számára. Arra lehet és érdemes
 építeni. Az arra fordított munka nem
 masnak hoz gyümölcsöt, hanem a le-
 települt munkásnak.

Léva városában s annak környé-
 kén igen tekintélyes a munkások szá-
 ma, már csak azért is, mert nálunk
 még a kisebb iparosoknak is van egy
 kis szőlőskéjük, kukorica vagy krump-
 liföldjük, amelyet mind idegen mun-
 káskézrel dolgoztatnak. A tavaszkor és
 nyár derekán hihetetlen magasra emel-
 kedő napszámok bizonyítják, hogy
 bármennyi is a munkás, mégis kevés,
 mert a legnagyobb részük nem itt a
 városban, hanem a közeli falvakban
 kénytelen meghúzódni, mivel itten
 nem tud oly bérért lakást kapni, a
 melyet napi vagy heti keresményéből

fizethetne. És mikor alkalom kínálkozik,
 hamar itt hagyja ezt a területet, ami-
 hez semmi sem köti, a hol annyi he-
 lye sincs, hogy este a napi munka
 után fejét lehajthatná.

Igen érthető tehát a munkások
 törekvése, hogy támaszkodva a kilá-
 tátsba helyezett állami segítségre, ott-
 vont akarnak maguknak létesíteni.
 De mivel a kormány a segítséget a vá-
 rosok által kívánja garautálni, a város-
 ra hárul a kötelesség, hogy munkásait
 ebben a törekvésükben támogassa.

Mivel pedig a városra ez a gar-
 rancia az erkölcsi támogatáson kívül
 pénzáldozattal nem jár, s mivel a be-
 tektetett tőke megtérül magából az
 építendő lakásokból, hiszszük, hogy
 Léva városa a munkásokat céljuk el-
 érésében támogatni fogja. Hiszen annál
 jobban ide köti őket s annál inkább
 segíti elő ez által saját fejlődését is,
 ha munkásainak nem csak kenyeret,
 de lakást is tud adni. A törvényt
 magát alább ismertetjük.

A munkásházák.

A nemzeti kormány szociális alkotásai
 között nem utolsó az 1907. évi XLVI. t. c.
 A gazdasági munkásházák állami támogatá-
 sáról szól. Ennek a törvénynek értelmében
 annyi előnyt és oly hathatós segítséget nyújt
 az állam, hogy a törvényhatóságok vagy
 községek ezer es ezer munkást menthetnek
 meg a proletarizmustól.

Ha valamely törvényhatóság vagy köz-
 ség munkásházák létesítése céljából az épi-
 téshöz kölcsönt nyújt, a földmivelésügyi
 miniszter az államkincstár költségére díjta-
 lanul elkészítteti a szükséges felméréseket,
 felosztási vázlatokat, terveket, a szerződések
 és egyéb okmányok terveit. Az államkinc-
 stár terhére kötelezettséget vállal, hogy a
 kölcsön után járó évi tőke- és kamattörlesz-
 tési részesletek meghatározott hányadát (20/0-01)
 megfizeti. (1.§) Az ingatlan megszerzésére
 vonatkozó jogügyletek, a kölcsönszerződések,
 a kölcsön telekkönyvi bekebelezése és
 kitérítése, a tulajdonjog és a kölcsön
 bekebelezése végett a telekkönyvi hatóság-
 hoz benyújtandó összes okiratok létesít-
 és illetékmentesek. (3.§) Az újonnan létesített
 gazdasági munkásházákra nézve a fennálló
 általános törvények alapján járó ideiglenes
 adómentességnak időtartama 20 évre emel-
 tetik fel, mely idő alatt a munkásházák
 mindenemű állami, törvényhatósági és
 községi adónak fizetése alól mentesek. (5.§)

A törvényhozás eddig műveletlen talajt
 kezd szántogatni. Nem teje még a munka,
 mert az ipari munkásokról nem gondoskodik
 a törvény; mégis örömmel kell konstatál-
 nunk, hogy leghatalmasabb ösztöneink
 szavát, amely eddig elveszett a penészes,

büzsö pincelakásokban, testet-lelket ölö, alacsony, süttő kunyhókban, végre is megértették honatyáink.

Kétségek kívül az önfenntartási és fajnenn-tartási ösztönök a leghatalmasabbak az emberben. A kettő között is első helyet kér magának az önfenntartás. A természeti rendben is, meg az erkölcsiben is ez a központ. Körülötte alakul az élet, csoportosulnak az események, fejlődik a történelem. Korunk szelleme meg különösen a kenyérkérdés bélyegét viseli a homlokán. Mint a kovászt az élesztő, úgy hatja át társadalmunkat a szocializmus. Ez sem más, mint az önfenntartás természeti törvényének a jogaiba léptetése.

Megélhetősséghez három kell: táplálék, ruházat és lakás. A legprimitívebb követelmények. Ezeket nem nélkülözheti az állatember sem. A civilizáció, a tudás, a haladás, a szellemi fejlődés, amelyekre pedig akkora súlyt fektetünk és helyesen tesszük, utánnuk következnek. Időrendben határozottan nagyobb fontosságuk az anyagi szükségleteink, mint a szellemiek. Kenyeret, ruhát és lakást akarnak az emberek. A gadagok is, a szegények is. Ezek a munkaadók arányaiból, tökéiből, kincseiből várják, azok a munkások veritékéből és a gépek hasznából megszerzik.

Nagy filozófia van abban a kereszténységben, amely ráparancsol követőire, hogy az éhezőknek ételt, a szomjazóknak italt, a mezteleneknek ruhát, az utasoknak szállást adjanak. A szubjektív természeti törvényt pozitív kijelentésben állítja elének. Ugy kell berendezkednie a társadalomnak, hogy kenyere, ruhája és lakása mindenegyes tagjának legyen.

Szent Antal egymaga nem oldja meg a kenyérkérdést. A Podmaniczky fále ingyen tejj sem. Az asztaltársaságok által kiosztott ruhadarabok csak kevés didergő izmot fedhetnek be. Mégis szép dolgok ezek! Csak a lakáskérdésben nem történik semmi.

Pedig mily égető szükség a lakás misériák szanálása.

Tessék csak betekinteni, nem a pusztá cselédlakásokba, ahol béresek vannak, hanem az Árok-utca és Teleky-tér között fekvő bérházakba, amelyekhez hasonlóknak városunk más részeiben is. Itt iparosok laknak évi 130 koronáért. Jó drágán! Micsoda családi élet lehet itt? A penészgombák és élősdiek légköre nem az emberi élet táplálója. A munka kifárasztja, a gondok sorvaesttják, a lakás megmérgezi a szegény iparost. A csenevész apának csenevész gyermekei — nemre való tekintet nélkül — együtt hálálnak 12—14 éves korukig is. Nappal pedig az utca, a piac neveli őket, mert szülői felügyelet alatt nem maradhatnak. A szoba szűk, udvar nincs. Szegény erkölcs! Ezt az iskola sohaem pótolhatja.

Ne hagyjuk figyelmen kívül azt sem, hogy sok háziúr különös előszeretettel van a gyermektelen lakók iránt. A több gyermekes családnak valóságos nomád életet kell élnie, kénytelen minden negyedben költözködni. Nem csoda, ha sok munkás megunja a zaklatást, elhagyja a városát, elhagyja a hazáját, mert nincs meleg tüzehelye nincs családi oltára, idegenbe költözik.

Nagy megnyugvást fog kelteni minden gondolkodó és szociális érzékkel bíró polgártársunkban az a körülmény, hogy városunk értelmisége sürgősen ohajt segíteni a munkások lakásvizonyain. Az 1907. évi XLVI. t.-c.-ben biztosított állami támogatással, a város minden megterhelhetése nélkül, 50-80 munkásbáz épülhet fel már a jövő tavaszra. Ezzel ugyanannyi családot mentünk meg az elzülléstől, a hazátlanságtól. Amit most haszonbér fejében fizet a munkás, azon az összegben 25-30 év alatt 150 □ öl területen épült (egy szobából, konyhából, és kamrából álló) csinos lakás tulajdonosává lesz. Ez nagy szó! „Az én házam, az én várom.”

Jonás Imre.

Az is jó, hogy ottan a hazát a Gyurka
Ha majd tótnak néznek, vitézül megvíjja;
Megbarnul a képe, vonásait megliád
Megtárogatják, meg a felföldi származását!!

S az asszony hogy szokik meg abb' a városba,
Amely nem is város — hanem csupa tanya?!
Es te ha majd *muszáj*, hogyan maradsz ottan,
Kiváit ha bőség lesz itt nyűiban fogolyban?

Hej a nímrdi vágy — akárki megléssa
Sokszor sóhajt, sokszor, fatornyos hazádra!
Ki a Perce vizét fürödté és itta
Nem ízlik majd annak Fegyelynaz homokja.

„Tót kaput” nem látod. Nem keseregsz érte!
Fegyelyhazán nem lesz, csupa kan a nepe.
Es mind-mind lexete, szóca leven, teged
Aat hiszem hogy könnyen nem magyarnak néznek.

Hanem tudd meg, egyszer így nyáron megleptünk
A nagy kun városban, vendégeid leszünk.
Legyen ám ami jó, hogy híre is szálljon
Végestelen végig fatornyos hazádon!

Elmégy? Jó! Kiserjén gyöngybarnat s áldáson
De ám a subickot használni tanácslom.
Nem igen veszi be ám a kún a szöket,
Barátnak ismervén a magyarság raudjét.

Mi majd rád ismerünk, addig is ég veled...
Magyarok istene fogja a kezedet,
S védjen abba a nagy homokos városba...
Habar kesereg érted a fatornyos haza.

Órzd, ami benned nekünk kedves vala,
Ha lehet, jöjj hozzánk minamarább haza,
Tart karokkal várunk, örömmel fogadunk,
S ha tovább nem, holtig, biz együtt maradunk!!
Léva 1908. VIII. 24-én.

Bücsüző.

Hogyan viselkedik a közönség nagy-része az orvossal és beteg embertársaival szemben?

Ita Cajus.

Egy régi könyvben akadtam az alábbi korholó prédikációra, amely azt tanúsítja, hogy apáink korában sem bántak különben az orvossal, mint a mieinkben.

Ma is tapasztalhatjuk lépten-nyomon, hogy még mivelte egyének is, *orvosi és az egészségi állapotra vonatkozó dolgokban gyakran igen neveletlenül viselkednek* orvosaiikkal és embertársaikkal szemben, holott épen ily dolgokban másoktól a legnagyobb tapintatot követelik és azt várják, hogy maguk a társadalmi formák ellen nem véthetnek.

I. Első helyen álljon itt az *orvosi tudás és ténykedés bírálgatása*. Rendszerint olyanok merészkednek az orvos tudására, vagy ténykedéséről ítéletet mondani, akiknek semmi fogalmuk a természetben és az emberi szervezetben uralkodó törvényekről.

Mások betegségénél rögtön elkészülnek ítéletükkel: „Hja, rosszul kezelték a beteget!” — vagy „piócázták volna, meg vágta volna eret rajta!” — vagy „csak küldiek volna mindjárt A. dr.-ért, mert B. dr. eleitől fogva könnyen vette a bajt!” — vagy „ez esetben bizonyára még esztették volna a... i pap csudafüve”, stb.

Az igazán mivelte, jó nevelésű ember tartózkodik az orvos és ténykedése elhamarkodott bírálgatásától és nem fog oly dolgokba belekotnyeleskedni, a melyekhez nem ért. Oly dolgok felett ítéletet mondani, melyeket az ember nem ismer és nem ért, mindig hivalkodással határos neveltlenség és szemtelenséggel határos szerénytelenség. Inkább világosítassa fel magát az illető e dolgban szakértő által; ez miveltségre és jó modorra vallana.

II. A beteg és környezetének az orvos-sal szemben való viselkedése igen sokszor oly illelen, hogy e tárgyjal az orvosi kar érdekében alaposan kell foglalkoznunk. Sokan az orvost, úgy látszik, cselédség számba veszik, melyet kedvük szerint szoktak zaklatni és kizozni.

a.) Leginkább érdemel az korholást, ha a beteg *nincs egész bizalommal és nyíltsággal* orvosa iránt. Ez alatt nem azt értem, hogy a beteg oly tényeket elhallgat orvosa előtt, melyek bizonyos összefüggésben vannak betegségével, mert ez az eljárás nemcsak korholandó, hanem határozottan megbocsáthatatlan, együgyű és sokszor veszedelmes is. Itt az orvos háta mögötti alattomos titkozással van szó. A helyett például, hogy ennek nyíltan és becsületesen kijelentenes, hogy más szakértőt vagy gyógyszer szeretőnek igénybe venni, nap-nap után hűségesen magukhoz járatják orvosukat, megnézetik vele a nyelvüket, megtapintatják vele az ütőüket, recipét iratnak vele, pedig tényleg egy másik orvos tanácsát követik.

Azt természetesen még megbocsáthatjuk a betegnek, hogy orvosa tudta nélkül valami kuruzsolósz, vagy istenkegyelméből való csudadoktorhoz fordul, mert ily lépés csak szegényére váihat a mivelte embernek!

b.) Más tapintatlanság, mely alatt az orvosnak igen gyakran kell szenvednie, annak *megrendelése*, mely gyakran valamely buta cseléd utján történik. Hogy hirtelen es rendkívüli megbetegedésnél az orvos rögtön, vagy meanel előbb való megjelenését kívánják, az természetes; e kivánság jogos voltát az orvos sem tagadja és szívesen tesz eleget neki. Az azonban már a szemtelenséggel határos, ha hosszas vagy legalább már egy idő óta tartó betegséghez sörögősen hivatják az orvost, tekintet nélkül arra, vajjon nem zavarják-e ezzel pihenő és üdülő percit, melyekre annyira szüksége van, vagy mi több, nem fosztják-e meg éjjei nyugalmától.

Sőt nem egy páciens, aki igen jól farradhatna el orvosához, negyedóra, félóra határidőre követeli annak megjelenését, mintha az orvosnak egyéb dolga sem volna, mint hivvány pár garasert a páciens páncsait lenni!

c.) Épúgy ellenkezik a humanizmus és az illem szabályaival, ha a *páciens*

T A R C A.

Dr. Katona Jánosnak

Léva.

Nem kedves hír szárnyal a mi városunkban:
Hogy elmégy barátunk, visszavonhatatlan,
Elmégy a homokra, kunok városába...
Itt való barátid szomorúságára.

Mi lesz majd mivelünk, ha itt hagysz bennünket.
Ki tartja majd ébren nemzeti létünket?
Ebbe a fatornyos és görbe országba,
Ki lesz a magyarság *vezérkatonája*?

Bars-ot teielesen ki szerkeszti majd ki,
Ha kell a bokorból nyulat kiugratni?...
Ki áll elő éles, gyilkos fiúttával
Ki versenyez majdán nyűrt az agárral?

Hogyha hangulat kell, fiamom bonmot, espri
Egy bus kompaniat fel-tei deríteni,
Felhorítani a pedagógi asztalt,
Lefözni, kit hü-nő nagyon felmagasztalt...

Hol vesztük *Katonát*, hogy ha kell a gátra,
Legényt, ki a rezet bátoran kivágja?
Ki nem fél, mint a nyul, amelyet lefutiant,
S nem lövi artányban, miat nemet a vadkant.

Mert hát tudnivaló, hogy ez is megeest,
Csakhogy nemetel am ez a furca eset.
Avval es bécsivel, úgy kell neki lássa,
Minek jött vadászni szép Magyarországra.

Hisz ha elmégy, ám jó — csakhogy az a tanya
„Fél” meg „egy” meg „há” ne, hanem kastély volna,
Tele borral, jóval, homoki vinkóval,
Délibátot lejtő szelid altatóval.

és legnagyobb tűzoltósága gyakorlatokat mutatott be, melyek ritka látványt nyújtottak az ország minden vidékéről összejött tűzoltótestek nagy tetszését vívták ki. A gyakorlatok, a kitűnően szervezett tűzoltóság eredményes szakaszerű kiképzésnek és vezetésnek adta fényes tanujelét. A közgyűlés kiváló sikere pedig az országos tűzoltó tiszt egyesület szükségét és teljes életképességét bizonyította.

— **Gyászrevát.** Benkovich István, a nyitrai 14-ik honvéd gyalogezred törzsörmeistere, mult hó 31-én Léván meghalt, családja a következő gyászjelentést bocsátotta ki: özv. Benkovich Istvánné szül. Nyári Borbála, ugy a maga, valamint az összes rokonok nevében mélyen elszomorodott szívvel tudatja forrón szeretett férj, apa, illetve testvér és sógor Benkovich István m. kir. honvéd törzsörmeistere, f. hó 31-én reggeli 3 órakeréle 53-ik, boldog házasságának 24-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt gyászszos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. évi augusztus hó 1-én délután 5 órakeréle fognak a lévai róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. évi augusztus hó 3-án reggel 7 1/2 órakeréle fog a lévai róm. kath. plebániatemplomban a Mindenhatónak bemutatattani. Léva, 1908. július hó 31-én. Béke hamvaira I. J. Jácint, Béla, Irénke gyermekei. — Özv. Walter Károlyné, szül. Benkovich Julia, Benkovich Mihály, János és Pál testvérei.

— **A nagybossányi uradalom sorsa.** A Loidentrost-féle nagybossányi uradalom, mely, ha nem is a terjedelménél fogva, de kitűnő termőföldje és rendkívül előnyös gazdasági helyzete révén, egyike a vármegye legszebb uradalmainak, körülbelül egy év leforgása alatt különféle kísérleteken ment át. Az uradalmat a Loidentrost családtól a kalocsai takarékpénztár szándékozott megvenni parcellázási célokra, de ebből az üzletből semmi sem lett. Azután egy fővárosi ügyvéd tett kísérletet a birtok megvásárlására, de utóbb az is elállott a vételtől. Most végre a tulajdonosok a birtokot bérbe adták László Sándornak.

— **Sőrárpavásár Pozsonyban.** A sőrárpavásár rendező bizottságát jul. 23-án alakították meg Pozsonyban a nyugot magyarországi gazdasági egyesületek kiküldöttei. A vásár elnökei lettek: Páffy István gróf disszelnök, Bartal Aurel elnök és Mezei Gyula társelnök. A rendező bizottság tagjai: a baramegyei gazd. egyesület részéről: Dombay Vilmos, Vépy Vogronics Ödön, Kachelmann Károly, Rudayanszky János, Ordódy Lajos, Kosztolányi István. Vásárgazgatók lettek: Horváth Jenő, Horczmanszky Imre, Lovatich László, Ágoston Miklós és Siklaci Iván. A rendező bizottság a vásár rendezés teendőit az összes részletekre kiterjedőleg megállapította a vásár határnapjával folyó évi aug. 15-ét tüzte ki, amely napon a vásár a pozsonyi Bellevue tágas és világos helyiségekben fog megtartatni. — A vásárról az osztrák, a nemet és különösen az angol sör és malditgyárosok és kivélti cégek körében nagy az érdeklődés. A bizottsághoz napról-napra nagy számban érkeznek tudakozódó levelek. — A végleges értesítőt most küldi szét a bizottság Ausztriába, Hollandiába és Angliába. — A vásár jelentőségét fokozni fogja, hogy a vásárra beküldendő legszebb árpák mintáiból megfelelő gyűjteményt fog küldeni a rendező bizottság a f. évi berlini és londoni nemzetközi sőrárpa kiállításokra.

— **Felrobbant automobil.** Vander Becke Imre vmikolai tkp. igazgató Buzsárcsébánára haladtában Korponán tul Babaszék alatt jart automobilján, mikor menet közben hirtelen láng csapott ki belőle s robbanás roszkettette meg a levegőt. A vészeldemes gép utasa rögtön leugrott, ideje is volt, mert a másik pillanatban az egész kocsi lángba borult. A gépet megmenteni nem sikerült, csak ép a vasváza maradt meg. A kár biztosítás által megtérül.

— **Új fodrász üzlet.** Oszuska János, fiatal, jóhírű fodrász, Léván a hitelintézet épületében új fodrász és borbély üzletet nyitott.

— **Az élve lenyelt darázs.** Az Odenvald egy falujában különös módon halt meg egy parasztagyász. Mikor a mezei munkából hazatért, egy pohár vizet hozott magának. Nem itta azonban mindjárt meg, hanem eöbtt tett — vett valamit a házbán. Közben egy darázs került a vízbe. Az aszszony azonban ezt nem vette észre és egy hajtásra leitta a vizet. Veleitta a darászt is. Alig néhány percre rá különös szurást érzett a gyomrában, a fájdalom egyre hevesebb lett s néhány óra mulva az aszszony a legrettenetesebb kínok közt meghalt. A boncolás megállapította, hogy az élve lenyelt darázs keresztül furta a gyomorfalat és így az aszszony halálát okozta.

— **Vihnyei Annabál.** Az évenként megtartani szokott Anna-bált Vihnyén vasárnap tartották meg, de nem nagy sikerrel. A bála Selmecről is számosan jöttek ki, ami nagy szerencse volt, mert ezeken kívül alig egynehányan vettek részt a mulatságon. Érthetetlen, hogy az elég szép számú fürdőközönség miért tartotta magát távol az estélytől. Az első négyest alig néhány pár táncolta.

— **Az új huszkoronás bankjegyek bevonása.** Alig pár hete adták át a forgalomnak az új, sokszínű és különös külsejű huszkoronás bankjegyeket, már is szépség-hibát fődöztek föl rajtuk. Jól értesült fővárosi híradás szerint, a már kibocsájtott és forgalomban lévő ropogós új bankókat röviden bevonják a forgalomból és helyettük újakat fognak kibocsátani.

Közönség köréből.

Pártos Gyula szerencsétlenségéről.

A napilapok bőven ismertették Pártos Gyula gyilkosságát. Erre vonatkozik a következő levél, mely lapunkhoz érkezett.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Tisztelettel kérem, kegyeskedjék alábbi soraimnak b. lapjában helyet adni.

A fővárosi lapok oly különböző módon, javarészt elferdítve és téves információk alapján, kiszinezve tárgyalják azt a végzetes kimenetelű esetet, melynek egyik szereplője *Giacomuzzi Virgil*, maroshévi földbirtokos fia, a másik öcsém, *Pártos Gyula* mérnök volt, hogy szükségesnek tartom a való tényállást — úgy, a mint az a nyomozás folyamán kialakult — e helyütt közölve, öcsémet Pártos Gyulát a légből kapott és riporterri kóhalmánokból származó iszmiatiók ellen megvédeni.

Pártos Gyula e hó elején vállalt állást azon vállalatnál, mely a maroshévi-tordai vasuti vonalat építi. Maroshévizen tartózkodván megismerkedett *Giacomuzzi Virgil* odaváló földbirtokos fiával, aki egy lovasgias ügyből kifolyólag, rövid idő alatt ádáz ellensége lett. Tavollétében, tanuk előtt több ízben veszélyes fenyegetésekkel illette és e hó 12-én az utcán megtámadta, mely alkalommal csak az ottani csendőrs közbelépése akadályozta meg a tettségességet.

Ily előzmények után történt, hogy a mérnök vasárnap, f. hó 19-én, — jobb alkalmatlanság hiányában — egyszerű paraszt szakéren a szomszédos Patele községbe igyekezett. Még nem hagyta el a községet, midőn háta mögött feltűnt az olasz magasülésű vadászkocsija. A gyors lovaktól vont vadászkocsi csakhamar beírta a mérnök szekerét s midőn mellette elhajtott volna, a szenvedélyes olasz ostaróval a mérnök oróájába csapott.

A mérnök, ki támadóját az első pillanatokban nem ismerte fel, azt kiáltotta: „megállj gazember.” Erre az olasz visszafordította kocsját és midőn a mérnök — a ki időközben a kocsirol leszállott — reakialtott, hogy szálljon le a kocsirol, az olasz a dühtől elvadulva, a magas kocsiülésről egyenesen a mérnökre ugrott, torkon ragadta és fojtogatni kezdte.

Ekeseredett küzdelem közben dördült el a lövés, mely a mérnököt ujján könynyebben — az olaszt halálra sebezte.

A nyomozás folyamán még nem derült ki, vajjon önévédelemből, szándékosan —

avagy a küzdők ruhájába beleakadva, véletlenül történt-e a végzetes lövés.

Pártos a nyomozás folyamán azonnal és a vizsgálóbíró előtt is az utóbbit állítja. A mérnök az eset után önként jelentkezett a csendőrségnél. Az előzetes letartóztatás-kérdésében a vádtanács a napokban határoz.

Maros-Vásárhely 1908 július 24.

Dr. Pártos Vilmos.

Hivatalos közlemény.

4522/1908 szám.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Léva város képviselőtestülete 4331/1908 számú határozatában az 1909 évre szóló községi közmunka mérvét, az érvényben levő megyei szabályrendelet értelmében a következő módon állapította meg:

1. Minden egyes igavonó dolgozik egyesben 2 napot.
2. Minden egyes igavonó dolgozik párban 2 napot.
3. Önkéntes váltáság egy igás állat után 2 napra 4 korona.
4. Önkéntes váltáság egy pár igás állat után 2 napra 8 korona.
5. Kézi közmunka a háztulajdonosok részére 3 kézi napszám.
6. Lakók, szellérek és családtagok közmunkája 1 kézi napszám, ahol is minden kézi napszám önkéntes váltásága 1 kor. 60 fillér.
7. Kényszerváltáság igás közmunkánál 1/4 rész, vagyis egy igavonó után 1 korona.
8. Két igavonó után 2 korona.
9. Kézi közmunkából 1/2 rész vagyis 1 nap után 80 fillér.

Fedanyag kihordás:

10. Egy egyfogatú igás 1 1/2 napi szolgálmany fejében köteles kihordani 1 halmot, ezen felül napra fizet kényszerváltáság címén 1 koronát.

11. Egy ketfogatú igás 1 1/2 napi szolgálmany fejében köteles kihordani két halmot, ezen felül fálnapra fizet kényszerváltáság címén 2 koronát.

Miről az érdekeltség jelen hirdetmény utján értesítetik azzal, hogy ezen határozat ellen 15 napon belül a közigazgatási bizottsághoz czimzendő és a városi iktató hivatalba benyújtandó fellebbezéssel lehet élni.

Léva, 1908. július hó 28-án.

Bódogh Lajos
polgármester

4523/1908 szám.

Hirdetmény.

Léva város képviselőtestülete f. évi július hó 14-én tartott közgyűlésében hozott 4332/1908 sz. határozatával a Kálnai-utca paros számú oдалиának építési irányi vonala megállapítása iránti javaslat felett a tárgyalás es határozat hozatalra ezáltal már másodízben f. évi augusztus hó 19-ikének d. u. 4 órájára rendkívüli közgyűlésgyűlését rendelte el, mely közgyűléses kitűzéséről és megtartásáról Léva város képviselőtestületének tagjait az 1886. évs. XXII. t. cz. 110. § a rendelkezéséhez képest ezen hirdetmény utján is értesítve a közgyűlésre meghívom s ezt közhírré teszem.

Léva, 1908. július hó 28-án.

Bódogh Lajos
polgármester.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrfőkapitány

Buza m.-massánaként 21 kor. — fill. 21 kor. 60 fill. — Kétszemes 18 kor. 40 fill. 18 kor. 60 fill. — Rosta 18 kor. 40 fill. 19 kor. 20 fill. — Arpa 15 kor. 20 fill. 17 kor. 40 fill. — Zab 17 kor. 80 fill. 19 kor. 20 fill. — Kukorica 17 kor. — fill. 17 kor. 40 fill. — Lenese 23 kor. 80 fill. 24 kor. 20 fill. — Bab 15 kor. 40 fill. 16 kor. 20 fill. — Köles 10 kor. 40 fill. 11 kor. 40 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere term. szettől aránkamentes 200—210 Vörös lóhere, kis aránka 200—170 Vörös lóhere, nagy aránka 150—155 Luczerna, természetből aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránka 160—170 Luczerna, barnás szemű 150—155 Biborhere 36—40 Baltaczin 74—76 Muharmag 16—17

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi július hó 25-é-ől 1908 évi augusztus hó 2-áig Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Ágh Erzsébet	fiú	Gyula József
Szilágyi F. Krempaszky K.	leány	Ilona Anna
Petrás Béla Gergely Julianna	leány	Erzsébet
Valárik József Laczkó Anna	leány	Anna Mária

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Ágh Gyula	1 nap.	Vesesz. gyeng.
Krencsán József	3 hón.	Genyvirűség
ösv. Fejés János	58 éves	Bélgüműsödés
Benkovics István	53 "	Szibbaj

Mótorvevők figyelmébe

Herkules-mótorvállalat.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja úgy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobíljait, melyek V. ker. Váci-ut 30 szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállást kifogástalan üzemből

Üzemzavarok kizárva.

Bámulatos egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!!

13-14 éves fiú is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletezésre!

200 drb. ellismerő levél a Magyarországon üzemből levő motorokról

Nyilttér.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egybe, oldó háziszser mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az új életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő **bedörzsölés**, elismert, régi jóhírnevű háziszser szagattás és hűlésből származó mindenemű betegségek ellen. Eredeti üveg ára 1 kor., 1.50 Kor. Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Eladó szőlő. Orbán hegyen, közel a városnak; egy szőlő bajlék és pincével eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos Horváth Imre. Ladányi utca 23. szám.

Kiadó lakás. Két esetleg három szobás lakás nov. 1-től kiadó. Bővebbet Léva, Kohári-utca. 46. szám alatt.

Görcs csillapító szélhajtó Hodony-csőpek

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, emésztést elősegítő háziszser.

Egy üveg ára 1 k.

Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárakban Gloggnitz (Alsó-Austria.)

Olcsó áram feltűnést keltenek!

Egy elektro-goldin horgony Rement-Zsebóra 3 std Roskopp szabadalom. Elektrolanccal 1 frt 95. 3 drb egyszerre véve 5 frt. 50, 6 drb. 10 frt.

IGNATZ CYPRES.

Krakau Florianergasse 49.

Díszes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó ház. Léván, a Teleky-utcán álló ház szabad kézből eladó. Felvilágosításra szolgál a tulajdonos megbízottja dr. Kersék János ügyvéd Léván.

Nagy mennyiségű jó fajtájú málnára (Heubner) van szükségem, a mely mindjárt szállítandó. Kimerítő és olcsó ajánlatok „málna” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Felsőkkákában egy dót házózzattal levő szőlő eladó. Értesítés Kossuth utca 19 sz.

Superphosphat chilly-sapheeter őszi szállításra, ajánlom a legolcsóbb versenyárakban kis- és nagy mennyiségben esetleg kocsiarakmányonként. Werbofszky Joachim Léva, Bars-megye.

Zsakkölcsönző Léván ad kölcsön zsakokat úgy helyben mint vidékre, valamint új ponyvákat és zsakokat is jutányos áron ad Úngár Adolf Léva Kohári-utca

Kőfaragó. Lépeső, kocsiakó sárkeret és bármennyű szakmába vágómunkát és bármennyű nagy megrendelést is a legjutányosabb áron elvállalok — Nagybecsű megrendeléseket pontosan teljesít Bukovics István kőfaragó m. Vámos-Ladány.

Kiadó bolt.

Forgács-féle „Kalvintéri” házban — (a város központján) — egy kirkattal ellátott bolti helyiség 2 műnylev szobával kiadó; értekezhetni a tulajdonosnál; ugyanott saját termésű jó, zamatos fehér és vörösbor 50 lit. feltől kapható.

Arverési hirdetmény.

Magasmart község tulajdonát képező vendéglő, bolttal, mellek helyiségekkel kettel együtt f. évi augusztus 10 en délelőtt 10 órakor Magasmart község bírói házában tartandó nyilvános árveresen az arverés napjától 1913. december 31-éig haszonberbe fog adatni.

Feltételek Magasmart a körjegyzőnél és bírónál.

Magasmart u. p. Ujbánya 1908. jul. 28.

A község előljárosaga.

Boróka-bogyó eladási hirdetmény!

A besztercebányai római kath. püspökség tulajdonát képező garamszentkereszti uradalom területén a „Kupeca” és „Cunek” nevű mezőgazdasági területekhez tartozó területek kizárasával a folyó évi boróka-bogyó termés szeleési jogát **Lutillan, folyó évi augusztus 10 21-en delelőtt 11 es 12 órakor** megtartandó irasbenlevi egybekötött nyilvános szóbeli árverés után fog eladani.

Kiküldési ár 125 korona, banatpenz 20 korona.

A szabályszerűen kiadott, 1 koronás bélyeggel ellátott zárt irasben ajánlatok legkésőbbben az árverésre kitűzött óráig alulírottakhoz nyújtandók be. — Későbbben beerkező, valamint távirati és utóajánlatok el nem fogadotnak.

A vételár, valamint azonaferül a nyugdíjalapra a vételár 5%-ka es ugyanannyi erdőbői járulék tejeben a legtöbbet igerő által azonnal az árverés befejezése után megfizetendő, mely összegbe a banatpenz betudatik.

Az árverési egyszersmind szerződési feltételek az alulírottak meg tudotnak.

Lutilla, 1908. évi július hó 30.

Uradalmi erdőhivatal.

H ö l g y e k

részere nélkülözhetetlen!!

Legjobb szépítőszere a

FÖLDES-féle MARGIT CRÉME

Par nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májrötöt, pattanást, borotkat (mitesser) es minden más bőrbajt. Kisimítja a rancokat es az arcot fenerre, simava varazsolja, udit es fiatalít.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

KIVÁLÓ TOILETT-CEKKEK: Margit-hölgy-por (3 szubben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 ml., Margit-fogpep 1 kor., Margit-arcvize 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárakban, drogeriában es illatszerkereskedésben. — Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küld a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszer. ARAD.

Főraktár Léván: Medveozky Sándor es Dezséri Boleman gyógyszerárakban.

Feltétlenül is csekély károsít.

Óvatosan kihasználható.

CAZDASÁGI CIKKEK:

kaszák-, sarlók-, kévekötelek-, gabonaszákok-, gép-szijak- és vízmentes ponyvák gyári áron.

Portland és románcement, stukatórna, kátrány, carbolium, carbit, benzín, creolin, carbolpor, clormész, carbolsav, natfalin, kék- és zöld gálic, kékpör és kénpor, gyanta, raffiahámó, petrolcum, repceolaj, gépolsaj, tovo'aszir, fagygyu, kender, kő, gummi és aszbesztárú, kocsikenő, mashaó, cocusa növényzár, tarlórépamag stb.

Ecsetek, meszelők, linoleum, lakk festékek minden szízen- Husvágók, jdaralók, zománc-

és nikkal főzödény, mérleg és súlyok, fagy-

laltgépek, jégszekrények, fürdőkádak, sárgaréz- és vaságyak, mosdók, ketékpár, fényképezési gépek és kellékek, torvakészletek, halászhorogok, viilanyesngő kész-
jtek stb. nagyválasztékban kaphatók

KERN TESTVÉREKNÉL LÉVÁN.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — újonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallitás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálók.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. HOFHERR és SCHRANTZ féle gőzcséplő készletek, GANZ féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Meghívók

diszes kivitelben készítettnek
Nyitrai és Társánál Léván.

BAZAR

LÉVA, PETŐFI-UTCA 9.

Meglepő olcsó áron kapható, mindennemű gyermekjáték, erszények női és férfi nyakkendők, gallérok, kzelők, kötények, haj-, ruha- és fogkefék, harisnyák keztyűk, hajtűk, oldal és bontófésűk, legyezők, különféle szappanok.

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Éger.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipisztítja; üvegekben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis Poloskák ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer- és testékek kereskedésében, ahol Tirgram Pakátok ki vannak függesztve. Üzelyjűk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly utca 1.

Kapható Léván: Klein Benő, Silbinger Zsigmond, Wiheim Gizella, Blum R., Kertész Lajos, Knapp Ignác.

Valóban

segít a
nagyszerű és
utolérhetetlen

Rovar
ölő

A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevője utolérhetetlen hatásánál fogva közismert „Zacherlin“-t kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. — Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. — Eunnélfogva mindenkit a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomban kerülnek, az által ovakodják hogy pontosan ügyeljék a „Zacherlin“ névre.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szíved is örül.

Schicht szarvasszappana csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leg gondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana kiméli a kezeket és a fehérneműt! Megtakarít fáradságot és vesződséget! Kiméli ennélfogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Nyomatott Nyitrai és Társa gyorsrajtóján Léván.